

Listerióza

Listerióza je onemocnění způsobené bakterií *Listeria monocytogenes*.

Listeria monocytogenes

 Podrobnější informace naleznete na stránce *Listeria monocytogenes*.

Listeria monocytogenes jsou morfologicky krátké gram pozitivní tyčinky, vyskytující se jednotlivě nebo v krátkých řetzcích. Jsou aerobní či fakultativně anaerobní, pohyblivé (bičíky), nesporulující, neopouzdržené, kultivačně poměrně nenáročné a schopné dlouhodobého přežívání. Tvoří β-hemolytické kolonie na krevním agaru a modrozelené průsvitné kolonie na bezbarvých pevných médiích. **Po infekci** buňky (makrofágy, buňky parenchymu), **listerie** uniká z hostitelské vakuoly (nebo fagozómu) a rychle se dělí v cytoplazmě buňky předtím, než se stane opouzdrženou krátkými aktinovými filamenty.

Epidemiologie a symptomy

Listeria monocytogenes je ubikviterní organismus, který můžeme nalézt v půdě, rostlinách, vodě nebo v gastrointestinálním traktu zvířat.

Lidská expozice listeriím může vést k asymptomatickému nosičství či vzniku onemocnění. Do nejohroženější skupiny pro vznik onemocnění patří: fetus, novorozenec, onkologičti a imunosuprimovaní pacienti.

Zdroj infekce není spolehlivě rozpoznán, ale podle současného poznání se na patogenitě bakterie významně podílí pasážování environmentálních kmenů zažívacím traktem savců^[1]. Patogenní listerie pak často kontaminují potraviny (listerie může přežívat a množit se i při nižších teplotách) a nebo jsou jejich obvyklou součástí (nepasterované mléko).

Rozlišujeme 2 kategorie listeriózy:

1. **novorozenecké onemocnění;**
2. **onemocnění dospělých.**

Onemocnění novorozenců

Může probíhat ve dvou formách. Jednak jako nemoc s **časným nástupem** (získaná transplacentárně in utero) a nemoc s **pozdním nástupem** (získaná při narození nebo brzy po narození). První typ (granulomatózní infantiseptica) způsobuje mikroabscesy a granulomatózní záněty v mnohých orgánech a často vede k potracení plodu.

 Podrobnější informace naleznete na stránce *Vrozená listerióza*.

Onemocnění dospělých

U dospělých většinou způsobuje různá onemocnění (endometritidu, konjunktivitidu, kožní infekce, chřipkovité onemocnění, meningoencefalitidu) obvykle lehčího průběhu. Závažná je infekce imunosuprimovaných osob. Dokonce existuje hypotéza, podle níž expozice listeriím může přispívat ke vzniku Crohnovy choroby.

Patogeneze

β-hemolysin **Listeriolysin O** je podobný streptolysinu a pneumolysinu. Narušuje fagocytickou vakuolu a je nástrojem mezibuněčného přenosu listerií.

Diagnóza

Diagnóza se opírá o izolaci mikroba. Podezřelý je stav, kdy se v krvi a CSF objeví **monocytoza**. Listerie mohou být izolovány na většinu laboratorních médií.

Léčba

Z antibiotik je možné podávat např. **kotrimoxazol** či aminopeniciliny v kombinaci s aminoglykosidy.

Odkazy

Související články

- Listeria monocytogenes*
- Vrozená listerióza
- Bakterie
- Infekční onemocnění mozku

Externí odkazy

- Listerióza – Medicína pro praxi (<https://www.medicinapropraxi.cz/pdfs/med/2008/09/03.pdf>)
- Listeriosis-CDC (<https://www.cdc.gov/listeria/>,)

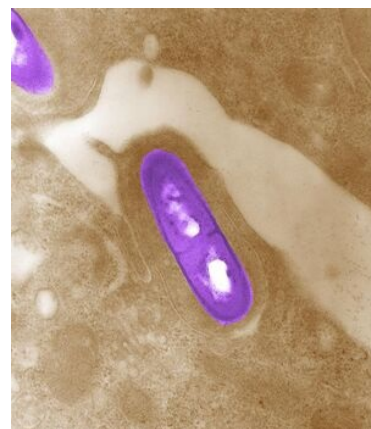
Použitá literatura

- GILLESPIE, SH a KB BAMFORD. *Medical Microbiology and Infection at a Glance*. 1. vydání. London : Blackwell Science, 2000. ISBN 978-1405111737.
- BERAN, GW a KB BAMFORD. *Handbook of Zoonoses, Section A: Bacterial, Rickettsial, Chlamydial and Mycotic*. 2. vydání. Florida : CRC Press, 1994. ISBN 978-0849332050.
- University of South Carolina. *Microbiology and immunology online* [online]. ©2007. Poslední revize 2009, [cit. 29. 11. 2009].

Listerióza	
Listeriosis	
 <div><i>Listeria monocytogenes</i></div>	
Původce	Listeria monocytogenes
Přenos	kontaminovaná potrava, kontakt s nakaženým zvířetem
Inkubační doba	1 až 4 týdny
Klinický obraz	kongenitální f. : <i>purulentní meningitida, granulomatosis infantiseptica</i> = mikroabscesy získaná f. : <i>latentně; oroglandulární f. - postižení uzlin a kolikvace; pustulózní dermatitida; sepse; purulentní meningitida</i>
Diagnostika	izolace mikroba, monocytóza v krvi a CSF
Léčba	ampicilin
Komplikace	potrat, porod mrtvého plodu při infekci v graviditě
Klasifikace a odkazy	
MKN	A32 (https://mkn10.uzis.cz/prohlizec/A32)
MeSH ID	D008088 (https://www.medvik.cz/bmc/link.do?id=D008088)
MedlinePlus	001380 (https://medlineplus.gov/ency/article/001380.htm)
Medscape	232915 (https://emedicine.medscape.com/article/232915-overview)

Poznámky

1. Gray MJ, Freitag NE, Boor KJ.: How the bacterial pathogen *Listeria monocytogenes* mediates the switch from environmental Dr. Jekyll to pathogenic Mr. Hyde. *Infect Immun.* 2006;74(5):2505-12.

Listeria monocytogenes v elektronovém mikroskopu.